

Här följer en historik över föreningens bildande och verksamhet mm. Den inleds med det föredrag tidigare ordförande Lennart Linder-Aronson höll 2002. Efter anförandet har kompletterats med vad som hänt efter 2002.

Anförande vid föreningens årsstämma den 27 maj 2002 av Lennart Linder-Aronson

Under början av 1900-talet började man komma till insikt om betydelsen av en bättre beteskultur. Den mark som användes för bete var de så kallade kalmarkerna eller som de också benämndes fäladsmarkerna, vilka var beväxta med enbuskar, ljung och enstaka lövträd. Kalmarkerna omfattade betydande arealer men som betesmarker var avkastningen låg. Det ansågs inte förenligt med ett välkött och intensivt lantbruk att utlägga en del av den odlade jorden till bete. Betydelsen av ett gott bete åt djuren under sommaren började emellertid tränga igenom i allt vidare kretsar. Samtidigt blev det uppenbart att kalmarkerna skulle ge bättre avkastning om de användes för skogsodling.

År 1923 bildades Kristianstads läns Skogs- och Betesvårdsförening. Föreningen skulle enligt sina stadgar verka för god skogsvård, betesfredade skogar och anläggning av kulturbeten.

Några år senare, den 29 oktober 1927 gick landshövdingen i Malmöhus län friherre Fredrik Ramel jämte en del andra för saken intresserade ut med ett uppdrag vari framhölls önskvärdheten av att åtgärder med det snaraste bleve vidtagna för att få länets kalmarker mera produktiva. I uppdraget inbjöd man till ett möte i Malmö i Hushållningssällskapets stora sal måndagen den 7 november 1927.

Undertecknare av uppdraget var personer med tunga uppdrag i samhället. Länets landshövding, sex riksdagsledamöter, varav tre blivande statsråd.

Mötet den 7 november kom till stånd. De i mötet deltagande uttalade härvid önskvärdheten av att en skogs- och betesvårdsförening bildades inom Malmöhus län för att verka för skogs- och betesvårdens höjande samt för kalmarkernas försättande i produktivt skick, antingen för skogs- eller betesändamål. En interimsstyrelse med landshövdingen som ordförande tillsattes. Styrelsen fick i uppdrag att uppgöra förslag till stadgar och arbetsordning för föreningen.

Sedan interimsstyrelsen blivit färdig med sitt arbete avhölls ett möte å Stora Hotellet i Hörby den 17 juli 1928 och under landshövdingens presidium konstituerades Malmöhus läns Skogs- och Betesvårdsförening. Stadgar för föreningen antogs och styrelse valdes samt arbetsplan uppgjordes för nästkommande arbetsår. Till styrelseordförande utsågs landshövdingen. Till vice ordförande utsågs friherre Hans Otto Ramel, Övedskloster. Till övriga styrelseledamöter utsågs greve Philip Bonde, Bosjökloster, landstingsmannen Peter Stenson, Fleninge, domänintendenten Sven Linders,

länsjägmästaren Frank af Petersens och bämndemannen Carl Holmgren, Ekastiga. Till sekreterare utsågs jordbrukskonsulenten Linder-Aronson.

Årsavgiften fastställdes till 2 kronor. I gengäld erhöll medlemmarna gratis tidskriften "Skogsägaren". År 1956 höjdes årsavgiften till 4 kronor och några år senare till 5 kronor. Antalet medlemmar har under årens lopp växlat mellan 342 och 534.

Landshövding Fredrik Ramel avgick som ordförande 1942. Till ny ordförande utsågs landshövding Arthur Thomson. År 1952 blev friherre Otto Ramel föreningens ordförande.

Även i styrelsen för Kristianstads läns Skogs- och Betevårdsförening har starka män varit engagerade. Landshövdingarna har tidvis fungerat som ordförande. Bland styrelseledamöterna kan nämnas grevarna Pontus de la Gardie och Ragnar Barnekow samt direktör Gösta von Friesendorff. Länsjägmästarna i de båda länen har alltid varit med som styrelseledamöter.

Båda föreningarna var alltifrån starten mycket aktiva. I samarbete med länens Hushållningssällskap och Skogsvårdsstyrelser verkställde man inventering av de skånska kalmarkerna. Dessa marker var resultatet av 1800-talets, efter vårt sätt att se, lättsinniga avverkningar, utförda för att skaffa virke till olika ändamål eller för att bereda mark för odling, en strävan, som av skilda anledningar inte alltid kunde fullföljas. Förslag togs fram till vilka åtgärder som borde vidtagas för att fortast möjligt få kalmarkerna försatta i produktivt skick. De bästa kalmarkerna ville man kultivera för betesändamål och resten skulle planteras med skog. Man ville undvika att skogsmarken användes för betesändamål. En omfattande upplysningsverksamhet drogs igång genom kurser, föredrag, utflykter och genom anordnande av demonstrations- och försöksfält.

Malmöhus läns Skogs- och Betesvårdsförening tog på 1930-talet initiativ till skogsplantering med hjälp av skolbarn. Under perioden 1930-1938 deltog 8 000 skolbarn i planteringsarbetet och mer än 1 miljon plantor utsattes.

Kurser i skogs- och betesmarkernas rätta handhavande och skötsel har intagit en framträdande plats på föreningarnas arbetsprogram och mötts med stort intresse. Vid dessa "skogs- och betesdagar" har deltagarna under sakkunnig ledning fått studera olika betestyper och diskutera allt rörande anläggning, gödsling, frösådd och fällindelning. Under skogsexkursionerna har synpunkter lämnats på gallring, plantering och andra skogsvårdande åtgärder.

Kurserna genomfördes under medverkan av tjänstemän vid Hushållningssällskapen, Skogsvårdsstyrelserna, Lantbruksnämnderna och Skogsägareföreningen.

Förutom kurser med praktiska demonstrationer, föredrag och utfärder har den av föreningarna bedrivna upplysningsverksamheten bestått i råd och anvisningar angående skogs- och betesfrågor.

Verksamheten finansierades dels genom medlemsavgifter, dels genom anslag från Landsting och Hushållningssällskap.

Ett viktigt led i upplysningsverksamheten utgjorde publikationen "Meddelanden från Malmöhus läns Skogs- och Betesvårdsförening". Publikationen utkom med fyra nummer om året och tillställdes gratis föreningens medlemmar. Utgivningen skedde i samarbete med Skånska Dagbladet som stod för kostnaderna.

För att underlätta kontakten mellan jordbrukarna i de bygder där Malmöhusföreningen hade sitt huvudsakliga arbete förlagt, bildades lokala underavdelningar. Dessa avdelningar hade egen styrelse och anordnade i samarbete med föreningen möten, exkursioner och kurser. I mitten på 1950-talet fanns tio sådana lokalavdelningar i Malmöhus län.

Varje år anordnade föreningen två större möten, ett under sommaren i samband med föreningsstämman och ett under vinterhalvåret. I samband med sommarmötena företogs utfärder till ur studiesynpunkt värdefulla skogs- och betesområden, som demonstrerades under sakkunnig ledning. Av foton tagna vid dessa möten framgår att antalet deltagare i mötena var mycket stort. Vid vintermötena utgjordes programmet huvudsakligen av föredrag över skogliga och betestekniska problem. Mötena avslutades regelmässigt med middag på någon bra restaurang tex Hotell Continental i Ystad, Stora Hotellet i Hörby eller Hotell Elversson i Mölle.

Som ett led i föreningarnas strävan att främja den rationella skogs- och beteskulturen har även ingått att verkställa premiering av välskötta skogs- och betesområden. Många duktiga jordbrukare i skogs- och mellanbygderna har premierats av föreningarna.

Skånes Skogs- och Betesvårdsförening

År 1967 upphörde Kristianstads läns Skogs- och Betesvårdsförening. Föreningen i Malmöhus län fortsatte sin verksamhet fram till 1989. Sistnämnda år togs initiativ till bildandet av Skånes Skogs- och Betesvårdsförening. En av initiativtagarna var friherre Bengt Bennet som också blev den nya föreningens förste ordförande. Till sekreterare utsågs Roland Olsson, skogsvårdskonsulent vid Skogsvårdsstyrelsen. Bengt Bennet avgick som ordförande 1992 då Lennart Linder-Aronson utsågs att efterträda honom. Linder-Aronson lämnade ordförandeskapet 1997 och efterträddes av Anders Paulsson. Nuvarande ordförande Carl von Friesendorff tillträdde år 2000. Roland Olsson är fortfarande föreningens sekreterare.

Skånes Skogs- och Betesvårdsförening har fortsatt att arbeta i samma anda som de tidigare länsföreningarna. Enligt föreningens stadgar som antogs vid konstituerande sammanträde den 2 november 1989 har föreningens verksamhet till ändamål:

- Att främja det ekonomiska utnyttjandet av skogs- och betesmarker genom spridande av praktisk och teoretisk upplysning om grunderna och medlen för en rationell skogs- och betesvård.
- Att genom samarbete med länets Hushållningssällskap och Skogsvårdsstyrelse arbeta för god skogsskötsel och betesvård.
- Att bistå skogsägare med råd och upplysningar rörande utnyttjande av skogsprodukterna.
- Att i mån av ekonomiska tillgångar understödja god skogsvård och betesvård.

I likhet med vad som tidigare skett anordnas ett sommarmöte och ett höstmöte. Mötesprogrammen innehåller föredrag i aktuella ämnen samt exkursioner.

Lennart Linder-Aronson

Föreningsverksamheten efter årsmötet våren 2002

Inledningsvis några ord om övriga aktörer i föreningens närmsta intressesfär:

- De båda Skogsvårdsstyrelserna i Skåne fick gemensam administration 1987.
- De båda skånelänen slogs samman till Skåne län den 1 januari 1997.
- År 1997 bildades Skogsvårdsstyrelsen Södra Götaland, som omfattade Skåne, Halland och Blekinge.
- År 2006 blev skogsvårdsorganisationen en enmyndighet, Skogsstyrelsen. Skåne kom då att bli ett distrikt och tillhöra region öst.
- Skånes två Hushållningssällskap slås samman till ett 1 januari 2015.

Verksamheten har fortsatt som tidigare, med ett årsmöte på vår/försommar i kombination med exkursion. samt ett (sent) höstmöte, oftast med en inredel och en utedel. Föreningen utser årligen pristagare, dels vårt eget hederspris, dels tar vi fram kandidater till Skånska Dagbladets hederspris.

Föreningen har numera en hemsida, www.skogobete.se. Där kan man hitta såväl historisk som aktuell information om föreningens verksamhet. För närvarande administreras hemsidan av Elisabet Svensson på Hushållningssällskapet.

Nya stadgar antogs vid årsstämman 2010 och reviderades vid årsstämman 2016.

Medlemsantalet är inte lika stort idag som refereras av Linder-Aronson, i december 2016 låg antalet på 163, antalet har under senare år tenderat att minska med en handfull/år. Glädjande är att en mycket stor andel av medlemmarna deltar i föreningens aktiviteter, det är inte ovanligt att 25-30% av medlemskåren deltar på en träff.

Carl von Friesendorff lämnade vid årsmötet 28 maj 2014 över ordförandeklubban till Jan Linder. Roland Olsson lämnade samtidigt, efter 25 år(!) som sekreterare, över sekreterarpennan till Lars Dahlén.

Jan Linder